

תקציר משנה ברורה

פרשת ויקהל

נכתב לצורך שינון הספק הלימוד בתוכנית דרשו, ואין לסמוך על הנכתב ללא עיון בפנים המ"ב

סי' א - סי' ב, ה

סי' א

נקטינן לאיסור דלא כמקילין, וביחיד שרי לאומרו בלא לקובעו בתפילה. ד. פרשת עולה ומנחה ושלמים ותודה [ויאמר אחריהם פ' נסכים דאין זבח בלא נסכים, אך לא אחר פ' חטאת ואשם], וחטאת ואשם, ולמג"א אם יודע שנתחייב חטאת יאמרנה קודם שאר הקרבנות, ומשאר הפוסקים לא משמע כן. * בביה"ל פרט את כל סדר אמירת הקרבנות, ובפמ"ג מסתפק אם יש לומר פ' נסכים ג"פ כנגד עולה תודה ושלמים, או דסגי בפ"א וכן מצדד האוצה"ח, וטוב לאומרם קודם התפילה בביהכ"ס ובלבד שלא יאחר זמן ק"ש ותפילה בציבור, ויתודה מעומד קודם, וטוב ללמוד דיני הקרבנות בגמ' וברמב"ם קודם אמירתם. (1) לא יאמר פ' הקרבנות אלא ביום שאז הם קריבים, אא"כ אין לו פנאי, ופ' הכיור ותרומה"ד יכול לומר אף קודם היום, ובשבת ויו"ט לא יאמר יהי רצון דאין נדבה באה מהם, אך פ' הקרבנות יכול לומר כקורא בתורה, וכן תורה מוטב שיקרא בעניני דיומא, מי שהוא אבל לא יאמר פ' הקרבנות. (2) אחר שיסיים פ' עולה ומנחה ושלמים יאמר: יהי רצון מלפניך שיהיה זה חשוב ומקובל כאילו הקרבתי וכו' דבאין בנדבה, אך אחר חטאת שאינה באה בנדבה לא יאמר אא"כ עבר עבירה, ולרש"ל יש לומר בלשון ספק, אך המג"א הק' ע"כ דהא לענין חטאת בעי ידיעה תחילה, וע"כ מסיק דלענין חטאת לא יאמר היה"ר כלל אא"כ לבו נוקפו שמא עבר ושכח, שאז יוכל לאמרו בדרך תנאי. (ח) יאמר עם הקרבנות פס' ושחט אותה על ירך המזבח צפונה לפני ה', שכשאמרו ה' זוכר עקדת יצחק, והיום נוהגין לאמרו אחר פרשת התמיד. (ט) יש נוהגין לומר פרשת הכיור, ותרומה"ד, ותמיד, ופ' מזבח מקטר קטורת, ופ' סמני הקטורת ועשייתו.

סי' ב

(א) לא ילבש חלוקו מיושב, דבהכרח יתגלה גופו, והאדם צריך להתנהג בצניעות, אפי' בלילה בחדרי חדרים, אלא יקח חלוקו וכינס בו וזרועותיו בעודו שוכב, ונמצא כשיקום שהוא מכוסה. בפמ"ג נסתפק בישן בכילה שאין גבוה י"ט אי נוהג דין זה, דהוי כמכוסה, אך באצוה"ח מסיק לאיסור. * ויהר לא לגלות שלא במקום הכרח מה שדרכו להיות מכוסה בבגדים לעולם, ואפי' מעט, אך רשאי לגלות ידו עד המרפק, וצוארו עד החזה, וגרביים ילבשם ויפשטם תחת הסדין אא"כ א"א בענין אחר, וכן שרי בבית המרחץ או בנהר שדרך לילך שם ערומים, רק יזהר לפשוט וללבוש סמוך לנהר כמה שאפשר, ואי"צ לכסות ערותו בירידתו לנהר דנראה כבוש בדבר, וכופר בבריתו של אאע"ה, אך בעלייתו שפניו כלפי העם ישחה או יכסנה בידו ובלבד שלא יגע בה. * חלוק של ת"ח כל שאין בשרו נראית, והאידינא שמכוסה בבתי שוקיים אין נוהגין בזה. * הדברים הגורמים לשכחה: א. המניח מלבושיו מראשותיו, ואם מפסיק בין ראשו לבגדיו אפשר שאין קפידא. ב. ללבוש שני מלבושים יחד. ג. הקורא כתב שע"ג הקבר, והמסתכל בפני המת. (ב) אל יאמר הנני בחדרי חדרים מי רואני שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו. (ג) ידקדק בחלוקו ללבושו כדרכו אף שהוא תחת המלבושים, שלא יראו התפירות המגונות בפני הבריות, ואם לא נזהר ונחפז מלבושו: אם ת"ח הוא צריך לפשוט וללבושו כדרכו, ושאר כל אדם אי"צ, אא"כ הוא שעת התפילה שאז יש להדר במלבושיו. * שים שני צידי המלבוש בימין וילבש הימין ואח"כ השמאל, ויכוון שהכל נכלל בימין, ומן הימין בא לשמאל. * מלבוש ת"ח יהא מלבוש בינוני נאה ונקי ובלא כתם ושמוננות. (ד) ינעל מנעל ימין תחילה [החשוב תמיד לענין בוהו יד ורגל וכו'], ולא יקשרנו, ואח"כ ינעל של שמאל ויקשרנו [דלענין קשירה שמאל חשובה שקושר עליה תפילין של יד], ובאנפילאות אי"צ להקדים שמאל לקשירה, ואיטר יד שמניח תפילין בימין יקדים ימין לקשירה. * במנעלים שאין בהם קשירה ינעל של ימין תחילה, ואף אם נודמן לו שמאל ימתין עד שיביאו לו ימין. * ירחץ ויסוך ימין תחילה, ואם סך כל הגוף הראש תחילה שמלך הוא על כל האיברים. (ה) כשהולך מנעליו חולץ נעל שמאל תחילה, דזהו כבוד של ימין.

(א) יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר [כי לכך נברא, ואף אם ישיאנו יצרו להמשיך לישכב אל ישמע לו, דק"ו מאילו היה נצרך לשרת לפני מלך ב"ו, שהיה זריו וזריו לעמוד]. * בשל"ה כתב סוד לחבר יום ולילה בתורה או תפילה בבוקר או בערב. * מיד שנתעורר ואין רוצה לישן יטול ידיו, אף שנשאר מושכב, ולא ילך ד"א בלא נט"י דבזוהר מחמיר בזה מאוד, אך לא יעבור איסורים בעבור זה כגון לעצור עצמו מלהשתין או ליקח מים שהכין חבירו, אם לא שברור לו שיתן תיכף תמורתם. * אם המים רחוקים ואין מי שיקרבם: יש בעלי נפש שהולכים פחות פחות מד"א, ולשערי תשובה עדיף שילך במרוצה שלא להשהות הרוח רעה. * אין לסמוך ולומר כולי ביתא כד"א רק בשעת הדחק. * אם אין לו מים לא יתבטל מהתורה אלא יטול מעט או במידי דמזקין. * לא יאחר זמן תפילה שהציבור מתפללין. * שוית' ה' הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים, ויצויר בנפשו תמיד היאך הוא עומד לפני השי"ת, ובשם האר"י כתבו שיצויר שם הוי"ה בניקוד יראה וזה תועלת גדול לענין היראה, ויש שמטעם זה כ' שוית' על קלף, והשע"ת כ' לבטל זאת דלא נשמר וכו' לידי מחיקה, אא"כ קובעם בטבלה של זכוכית, דבלא טבלה יכול להמחק מחמת הנרות. * לא יתבייש מבג"א המלעיגין עליו, אך לא יתקוטט עמהם דמדת העזות מגונה מאוד. ביה"ל - והיכא שיש אפיקורסים הרוצים להעביר את העם מרצון ה' ופתח בשלום ולא שמעו, מצוה לשנואותם ולהתקוטט עמהם. * בינוני לא יתבייש לעמוד במקום גדולים ללמוד המצוה, ואם אפשר לעשות המצוה שלא בפניהם טוב יותר, ובפני בינונים שילמדו ממנו שרי, אך יכוון לש"ש ולא להתפאר. * גם בהצנע לכת ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיעור יקום בזריזות לעבודת בוראו [וישהה מעט ולא יעמוד פתאום דמזיק], וטוב לומר תיכף לקומו מודה אני וכו', ותיבת בחמלה באתנחתא, ואי"צ לזה נט"י דלא מזכיר לא שם ולא כינוי [אך אסור ללמוד קודם נט"י]. ביה"ל - נכון לומר קודם ג' תפילות הודאת היה"ר שמוכא בירושלמי. * ו' מצוות תמידיות הן שהובאו בחינוך: א. להאמין בו ב... לא להאמין בזולתו. ג. ליחדו. ד. לאוהבו. ה. לירא ממנו. ו. לא לתור אחר מחשבת העינים והלב. (ב) המשכים להתחנן לפני בוראו יכוון לשעות שמשנתנות המשמרות שהם: שלישי הלילה, סוף שני שלישי הלילה, סוף הלילה [שהתפילה שיתפלל אז על החורבן והגלות רצויה]. (ג) ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן ביהמ"ק [אך תורה ותפילה יהא בשמחה], וזמן חצות הוא באמצע הלילה ממש, יב' שעות אחר חצי היום, ונכון שיתאונן מעט קודם חצות, ומחצות יעסוק בתורה, ובסוף הלילה יבקש צרכיו, וכשקרוב לנה"ח יאמר רק המזמורים וידלג הקינות, ואחר התיקון שיעור משניות קודם לכל, והעת מסוגל לחכמת האמת. * כתבו האחרונים שמשכבי [שבועות] עד קומי [ת"ב] אי"צ לקום, וי"א שטמ"ו באב עד ט"ו באייר יקום, ולמקובלים צריך לקום תמיד. * חבורה שאומרים יחד תיקון חצות אין למנעם דברוב עם הדרת מלך, ויאמרו זאת בביהכ"ס דקדיש טפי, וגם שיהיו מיי ראשוניים, ויהרו משיחת חולין. * מי שהלוש מוטב שישן כל הצורך משישן בתפילה, ויהר לקום לפחות שעה או חצי שעה קודם קריאת השמש להכין עצמו בנקיות לתפילה. * בכל סעודה יאמר על נהרות בבל, ובשבת וכן בימים שאין אומרים תחנון יאמר שיר המעלות בשבוע ה', והעיקר שיאמר בכונה. (ד) טוב מעט תחנונים בכונה מהרבות בלא כונה, אך המרבה ומכון הוא טוב יותר, ואם ממעט מחמת אונס או שידע שאם יאריך לא יוכל לכוון, נחשב כמו אותו שהאריך, וכן הוא בת"ת, וע"ז שנינו אחד המרבה וכו', והעיקר שיעשה כל אשר בכוחו לעשות. * בעל תורה יכול להמנע מלומר הרבה תחינות ובקשות וללמוד במקומם. * ילמד בכל יום מוסר שהוא תבלין היצה"ר. (ה) טוב לומר: א. פרשת העקידה [קודם פ' הקרבנות] כדי להזכיר זכות אבות, וכן להכניע יצרו כיצחק שמסר נפשו. ב. פרשת המן שיאמין שמוזנותיו באין בהשגחה פרטית ואין ריבוי ההשתדלות מועיל מאומה, ויכול לאומרם אף בשבת, ולא די באמירה אלא שיתבונן [וכן הדין באמירת תהילה לדוד ג"פ כל יום שיתבונן באמירתו]. והאומר פ' המן מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו. ג. י הדברות ליכור מעמד הר סיני כל יום ובוזה יחזק אמונתו, ואין לאומרו [או לכתוב] בציבור מפני הכופרים שלא יאמרו אין תורה אלא זה, ואף לקובעו קודם ברוך שאמר

לידיעת ציבור הלומדים
מידי שבוע יוצא אף הגליון המיוחד 'תמצית הדף היומי' ובו ז' הדפים
מסוכמים בתוך עמוד אחד, וכן יוצא הגליון 'פניני הדף היומי' ובו לקט
של פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדף היומי, וניתן לקבלם ע"י
בקשה במייל k0504166339@gmail.com